

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

**РЕФЕРАТ**  
**кваліфікаційної роботи**  
**на здобуття освітнього ступеня бакалавра**  
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»  
за освітньою програмою  
«Економіка та планування бізнесу»

на тему **«Економічне обґрунтування проекту з надання послуг на основі  
вендингу»**

**Виконавець:**

студентка ФЕУП

Статі Катерина Віталіївна \_\_\_\_\_  
/підпис/

**Науковий керівник:**

д.е.н, професор

Балджи Марина Дмитрівна \_\_\_\_\_  
/підпис/

ОДЕСА – 2020

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

**Актуальність теми дослідження.** Сучасний етап розвитку економічних відносин характеризується зміною загальної системи уявлень бізнесу, головними елементами якої стають інновації. Останні спрямовані на оптимізацію виробничих і комерційних процесів.

Підприємства активно впроваджують у свою роботу інноваційні форми торгівлі, що сприяє, по-перше, оптимізації якості обслуговування споживачів, а по-друге – економії витрат підприємства.

Споживчий ринок України, у зв'язку із входженням у глобальний економічний простір, насичений товарами й послугами. Одним з перспективних напрямків розвитку споживчого ринку в Україні є інноваційний формат торгівлі – вендинг, який досить доступний і використовується в різних сферах, у тому числі у сфері споживчих і банківських послуг. Інтерес до вендингової торгівлі визначений високим ступенем окупності бізнесу й порівняно малим ризиком, тому що реалізовані в торговельних автоматах продукти імпульсивного попиту незначно піддані мінливій кон'юктурі ринку.

Виходячи з того, що вендинг стає все більш популярним, актуальним стає вивчення сутності цієї технології продажів, а також дослідження тенденцій і перспектив розвитку вендингу в Україні та відкриття власної справи.

**Мета роботи:** теоретичні та методологічні аспекти створення проекту з надання послуг на основі вендингу і пропозиції щодо його впровадження.

**Об'єкт дослідження** – процес обґрунтування доцільності створення проекту з надання послуг на основі вендингу.

**Предмет дослідження** – сукупність теоретичних, методологічних аспектів дослідження особливостей функціонування вендингу в Україні.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- розглянути ідею щодо започаткування власної справи;
- проаналізувати нормативно-правове поле та умови здійснення підприємницької діяльності в Україні в сфері вендингу;
- обґрунтувати вибір організаційно-правової форми новостворюваного бізнесу та системи оподаткування;
- дослідити кон'юктуру ринку послуг у сфері вендингу в Україні та в інших країнах;
- визначити конкурентні переваги вендингових автоматів;
- обґрунтувати формування витрат на започаткування та функціонування бізнесу;
- розробити прогноз прибутку від надання послуг на основі вендингу;
- оцінити економічну ефективність проекту;
- запропонувати заходи щодо мінімізації ризиків і узагальнити аналіз проекту.

Для розв'язання поставлених завдань були використані такі **методи дослідження**: теоретико-критичний аналіз літератури з теми дослідження; зіставлення, узагальнення і синтезування здобутої інформації; методи економіко-статистичного аналізу: табличний – для наглядного узагальнення інформації, графічний – для відображення динаміки вендингового ринку; методи

маркетингового аналізу: SWOT-аналізу. Також використані такі програмні продукти: програма Project Expert – для розрахунку показників економічної ефективності проекту, знаходження точки беззбитковості, для проведення аналізу чутливості та для аналізу руху коштів Cash-Flow.

**Інформаційною базою** написання даної роботи послуговували законодавчі та нормативні акти України, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, Держкомстат України, огляди та статті в спеціальних виданнях, довідкова література, а також результати власних досліджень та електронні ресурси.

**Публікації.** За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра подано до друку статтю: «Вендинг як сучасна послуга торгівлі: стан та перспективи розвитку в Україні» в «Науковому збірнику ФЕУП ОНЕУ».

**Структура та обсяг роботи.** Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (56 найменувань) та двох додатків. Загальний обсяг робіт становить 67 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 10 рисунків.

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти започаткування власної справи в сфері вендингу**» розглядається загальна характеристика бізнес-ідеї щодо розвитку вендингу в Україні; досліджується нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у сфері вендингу, а також визначається організаційно-правова форма та система оподаткування новостворюваного бізнесу.

У другому розділі «**Аналіз та оцінка можливостей вендингових автоматів**» проаналізовано конкурентне середовище у сфері вендингу в Україні та визначені конкурентні переваги вендингових автоматів. Розраховано витрати на створення та функціонування проекту.

У третьому розділі «**Економічна оцінка ефективності реалізації проекту з надання послуг на основі вендингу**» спрогнозовано прибуток від реалізації послуг на основі вендингу; проведена оцінка економічної ефективності проекту. Проаналізовані можливі ризики, запропоновані заходи щодо їх мінімізації, а також узагальнено аналіз проекту.

## ВИСНОВКИ

У роботі досліджується теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи у сфері вендингу. Зроблено наступні висновки:

1. Обґрунтовано ідею щодо започаткування власної справи з надання послуг за допомогою вендингових автоматів; показано основні види торговельних автоматів; простежено динаміку розвитку вендингу в Україні та регіональну структуру українського вендингового ринку; обґрунтовано структуру запровадження вендингу, в залежності від місця розташування.

2. Проаналізовано нормативно-правове поле та умови здійснення підприємницької діяльності в Україні в сфері вендингу, а саме: за КВЕДом обрана сфера торгівлі, яка визначається кодом 47.99 «Інші види роздрібної торгівлі поза магазинами». Обґрунтовано вибір організаційно-правової форми новостворюваного

бізнесу, в якості якої обрано «фізичну особу-підприємець» (ФОП) на третій групі спрощеної системи оподаткування, а саме сплата 5% єдиного податку без сплати ПДВ та визначено її переваги для даного виду бізнесу.

3. Обрано місце розташування новостворюваного бізнесу з орієнтацією на потенційного споживача, яким виступає молодь (студенти, школярі та ін.).

Торгові автомати будуть розташовані у різних корпусах навчальних закладів та в торгових центрах міста Одеси, в кількості 10 шт., які будуть готувати хот-доги з екологічної продукції.

4. Проаналізовано можливість започаткування проекту з надання послуг на основі вендингу у місті Одесі. Досліджено кон'юнктуру ринку послуг у сфері вендингу в Україні та в інших країнах. Доведено, що ринок вендингової торгівлі в Україні перебуває на початковому етапі розвитку, що зумовлює подальші перспективи цього виду діяльності при ефективній організації процесів торгівлі, особливо у великих містах.

5. На основі аналізу асортиментної структури українського вендингового бізнесу та обробки статистичних даних визначено найголовнішого конкурента у кавовому сегменті – компанію Nestle та виявлені конкурентні переваги вендингових автоматів з реалізації екологічних продуктів. Проведено SWOT-аналіз бізнесу з вендингу, де окреслені переваги і недоліки даного бізнесу, а також можливості та загрози, які можуть виникнути.

6. Обґрунтовано формування витрат на започаткування та функціонування бізнесу. Загальна сума інвестицій для створення проекту склала 2 296 826 грн. Для фінансування використовуються кредитні кошти у розмірі 2 000 000 грн. та власні – 296 826 грн. Вирішено використати послуги Райффайзен Банку Аваль, який надає кошти у кредит на 2 роки під 24% річних, заставою слугуватимуть самі вендингові апарати. Останні займають найбільшу питому вагу – 94,91%.

7. Проведено прогнозування прибутку від реалізації проекту за встановлення 10 комбінованих вендингових автоматів для виготовлення хот-догів американського виробника «LHD VENDING SYSTEMS» під назвою «Деловая колбаса», які мають електронні датчики контролю для нагляду за автоматом по Інтернету в режимі реального часу. За допомогою Project Expert розраховано дані щодо витрат на створення проекту, його функціонування та очікуваного доходу: перші шість місяців спостерігається збиток у розмірі 847586 грн., що пояснюється стартовими витратами на закупівлю обладнання; у другому році з'являється прибуток, який складає 3108512,1 грн., але ще потрібно виплачувати кредит; на третій і четвертий роки чистий прибуток планується отримати, відповідно, у сумі 4 527 300,05 і 4 935 918,80 грн. Розрахунки грошового потоку від реалізації хот-догів свідчать про достатній запас фінансової стійкості для забезпечення беззбиткової діяльності.

8. Розрахунок показників ефективності вендингових автоматів свідчить про позитивні можливості запровадження даного бізнесу і проект може бути у подальшому приведений у дію: чистий приведений дохід – 12 050 029 грн.; індекс прибутковості – 6,08; період окупності – 10 місяців. Таким чином, можна зробити висновок щодо результатів впровадження проекту вендингу за результатами проведених розрахунків протягом 2 років: чиста приведена вартість проекту

задовольняє умову  $NPV > 0$ , отже проект є ефективним; індекс дохідності відповідає умові  $PI > 1$  та показує рентабельність даного проекту.

9. Найбільш імовірними ризиками при впровадженні проекту вендингових автоматів визначені: новизна технологій – 17% всіх ризиків; зростання цін на матеріали – 14 %; валютний ризик – 14%; непередбачені витрати – 12%; нестабільність попиту – 12%. Щодо небезпек, які можуть виникнути, найбільш загрозливими є викрадення платіжних терміналів. Із заходів щодо мінімізації ризиків запропоновано використання страхування. Застрахуватися можна двома способами: придбати посилені автомати, конструкцію яких розроблено з урахуванням небезпеки злому і їх набагато складніше зламати, видимі ушкодження їм теж нанести проблематично; постійно тримати вендинг-автомати під контролем. Зробити це можна за допомогою інноваційного GPRS-устаткування або застрахувати своє майно, укласти договір із фіксованою сумою на певний період часу. За допомогою методу Монте-Карло визначено, що стійкість проекту дорівнює 100%, тобто при врахуванні можливих ризиків даний проект являється стійким.

Роздрібна торгівля в Україні – це сфера, що активно розвивається, а з року в рік оборот роздрібної торгівлі впевнено збільшується у порівнянні з попередніми роками.

Узагальнивши вище зазначене, можна сказати, що проект є рентабельним, доцільним і економічно обґрунтованим до впровадження.

## **АНОТАЦІЯ**

**Статі К.В. «Економічне обґрунтування проекту з надання послуг на основі вендингу».**

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи в Україні у сфері вендингу; досліджується нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у сфері вендингу, а також визначається організаційно-правова форма та система оподаткування новостворюваного бізнесу.

Проаналізовано конкурентне середовище у сфері вендингу в Україні та визначені конкурентні переваги вендингових автоматів. Розраховано витрати на створення та функціонування проекту.

Спрогнозовано прибуток від реалізації послуг на основі вендингу. Проведена оцінка економічної ефективності проекту. Здійснено економічне обґрунтування доцільності реалізації проекту, охарактеризовані можливі ризики реалізації проекту та шляхи їх мінімізації.

**Ключові слова:** вендинг, вендинговий бізнес, ринок, торговий автомат, пункт продажу, роздрібна торгівля.

## ANNOTATION

**Stati K.V. «Economic justification of the project of vending services».**

Qualification work on obtaining a bachelor's degree in specialty 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities». – Odessa National Economic University. – Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical principles of starting your own business in Ukraine in the field of vending; the normative-legal regulation of entrepreneurial activity in Ukraine in the field of vending was being investigated. The organizational-legal form and system of taxation of the newly created business were determined.

The competitive environment in the field of vending in Ukraine was analyzed and the competitive advantages of vending machines were determined. The costs of creating and operating the project were calculated.

Profit from the sale of vending services was projected. The economic efficiency of the project reviewed. The possible risks analyzed and measures to minimize them proposed.

**Key words:** vending, vending business, market, vending machine, point of sale, retail.